

Zárótanulmány

„Legyünk TOP-pon Zalában! – Közösségfejlesztés öt zalai településen”
című projekt megvalósításáról

TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00011

Túrje, 2023.04.13.

Nagy Ferenc László
polgármester

I. Előzmények

A Legyünk TOP-pon Zalában! projekt öt zalai település közösségfejlesztési programja, melyet konzorcium formájában valósítottunk meg. Túrje, Batyk, Mihályfa, Óhíd és Sümegcsehi egymással határos települések Zala megye észak-keleti részén, a hátrányos helyzetű Zalaszentgróti Kistérség községei.

Az öt község közös kezdeményezését a településeken megmutatkozó hiányzó kapacitás hívta életre. A felismerés, hogy a közösségi szerepvállalás erősítése, a hatékony közösségi munka a települések fejlesztéséhez elkerülhetetlen. A közösségfejlesztés lényege az alulról építkező munka, mely feltárja a helyi igényeket, összegzi a tapasztalatokat, és ezek mentén alakít ki cselekvési programokat. A beavatkozás eredményeként fejlődik a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom megerősödésével láthatóvá válik a központi mag, a közösségek építő ereje. Hosszú távon élhető közösség jön létre a falvakban, a települések népességmegtartó ereje nő. Az átfogó célként megfogalmazott identitástudat erősítését a helyi értékeken alapuló közösségépítésen, a civil társadalom fejlesztésén és a fiatalok helyben tartásán, aktívvá tételén keresztül kívánják elérni.

Pályázati adatok

Projekt azonosítószáma: TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00011

Projekt címe: Legyünk TOP-pon Zalában!- Közösségfejlesztés öt zalai településen”

Projekt támogatási összege: 35 000 000 Ft

Támogatás intenzitása: 100 %

Konzorciumvezető: Túrje Község Önkormányzata

Konzorcium partnerek: Batyk Község Önkormányzata, Mihályfa Község Önkormányzata
Sümegcsehi Község Önkormányzata, Óhíd Község Önkormányzata

Projekt megvalósítása: 2018.12.01.-2022.08.31.

II. Közösségi interjúk, közösségi felmérés, közösségi beszélgetések

Közösségi interjúk

A helyi cselekvési terv elkészültéig 25 db közösségi interjú készült, mely a közösség fejlesztési elképzeléseire és a cselekvési kapacitására kérdezett. A közösségfejlesztési folyamat kezdeményezésekor a közösségi munkamód alkalmazása volt elsődleges, ahol a közösség tagjait megszólítva adtunk lehetőséget arra, hogy kérdések megválaszolásával, akár irányított vagy kötetlen formában egy segítő részvételével tudják megfogalmazni a közösséget érintő szükségleteket, hiányosságokat vagy akár az erősségeket.

A legnagyobb problémát a települések népességszámának csökkenése jelenti, ez a válaszokból egyértelműen tükröződik. Negatívumként szerepelt még az ifjúsági korosztály érdektelensége, a munkanélküliség, az elvándorlás, a lakosok egészségi állapota, a bezárkózás és az inaktivitás.

A települések arculatával, a helyi utak, járdák állapotával többségben elégedettek voltak a megkérdezettek, a rendezvények színvonala megfelelő, igény is mutatkozott még több közösségi élményre. Ez a közösségi cselekvés véleményük szerint, hozzájárulna a helyi közösség fejlesztéséhez.

A fejlesztéstől azt remélik, hogy növekszik a rendezvények látogatottsága, az egymás mellett élők kapcsolata javul és a csoportok közötti együttműködés növekvő tendenciát mutat majd, továbbá újabb csoportok születnek, melyek anyagilag támogatottak működésükben és erkölcsileg is elismertek. Többen várják el, hogy nagymértékű bevonódást eredményeznek a fejlesztési folyamatok.

A helyi közösség fejlesztésében mindenki talentuma szerint részt kíván venni, hol a szervezésben, hol klubok alakításában, hol aktív részvétellel.

A közösség tagjai erős motivációt mutatnak a programok közösségi munkamódban történő megvalósításához, a tervezéstől egészen a lebonyolításig minden mozzanatban aktívan részt kívánnak venni, személyes érintettségük miatt számos területen tudnak hozzájuk kapcsolódni.

Közösségi felmérés

A közösségi felmérés egy másik olyan munkamód volt, melynek segítségével anonim válaszadással kértük a településen élőket. A közösségi felmérés a helyiek településhez való viszonyára kérdezett rá legelőször, hiszen leghatékonyabban úgy tudunk dolgozni, ha újabb közösségeket vonunk be a munkába, akik új lendületet hoznak a térségbe, továbbá a lakosság érdekeltségi igényét felkeltve aktivizáljuk a meglévő közösségeket, a közösségi tervezésnél alkalmazott módszerek igénybevételével. Ha pozitív érzelmek fűzik magához a településhez a lakosságot, akkor ez jó alapot szolgáltat a közösségfejlesztési tevékenységhez és hosszútávú lehetőséget biztosít a közös gondolkodásra.

A kérdőívekben olyan zárt és nyitott kérdéseket tettünk fel, melyek alapján pontosabb képet arról, hogy az itt élők milyen tevékenységeket végeznek szívesen, milyen rendezvényeken vesznek részt szívesen. A 22 kérdés összeállításakor olyan kérdéseket tettünk fel mely segítette a közösségfejlesztési munkánkat. 150 fő volt, aki végül segítette a munkánkat, településenként 30-30 db kérdőív került kitöltésre.

Az életminőség javításához, a hatékony működéshez elengedhetetlen, hogy a különböző tapasztalattal, tudással bíró helyi szereplők (valamennyi generáció) között kialakuljon egy együttműködési rendszer, amiben mindenki megtalálja a helyét, szerepét, ezáltal hozzáadott értékkel bír a közösség számára. Ez a közösségi felmérés során megvalósult, a szerveződő munkacsoportokhoz önkéntesen és tenni akarással csatlakoztak újak.

Közösségi beszélgetések

A közösségi beszélgetések megvalósítására 5 alkalommal került sor. A beszélgetések alkalmával igyekeztünk minden korosztályt megszólítani annak érdekében hogy átfogó képet kapjunk a települések életéről, szükségletekről, igényekről. A legnagyobb gondot az ifjúsági korosztály jelenti a településeken. Ezen korosztály moccantása minden településen komoly kihívást jelent. Azokon a településeken, ahol iskola már nincs, még nehezebb a megszólítás, nem is szólva arról, hogy tevékeny szerepet vállaljanak a tervek megvalósításában.

A beszélgetések során felmerült hogy egyes korosztályok milyen közösségi beszélgetéseken vennének részt szívesen, miben vállalnának nagyobb szerepet.

A közösségfejlesztő módszerek során körvonalazódott azon cselekvők köre, akikre építve megvalósulhatnak a programjaink.

III. Szakmai programok megvalósítása

Az elkészült és végleges cselekvési terv, rendezvénytár összesen 11 programot (21 alkalom), 34 akciót (55 alkalom) és 3 részvételi fórum (13 alkalom) elindítását tartalmazta. Mindenképpen fontos megjegyezni az egész projekt megvalósítására hatással bíró koronavírus járványt, mely több rendezvény megvalósítását gátolta. Így többszörösen újra kellett tervezni a megvalósítást, a helyi cselekvési tervet, a rendezvénytárát.

Szakmai program

o Közösségi akciók

1. Értékmentő Sümegcsehi Magbörze és Oltónap (3 alk)
2. Palántabörze és Virágvásár (1 alk)
3. Batyki Faluszépítők Közösségi Hete programja (3 alk)
4. Gyermeknap és Ifjúsági Találkozó (1 alk)
5. Kugliverseny és Piknik (1 alk)
6. Hagyományörző Májusfa kitáncolás (2 alk)
7. Térségi Gyermek Műfüves bajnokság (3 alk)
8. Batyki Elszármazottak Találkozója (2 alk)
9. Hazaváró nyári fesztivál (2 alk)
10. Falunap és Szomszédságok Ünnepe Óhid (2 alk)
11. Falunap és Szomszédságok Ünnepe Mihályfa (2 alk)
12. Nyármarasztaló Faluünnep (2 alk)
13. Túrjei Vigadalom (3 alk)
14. Helytörténeti tábor eredményeinek bemutatása, kiállítás (2 alk)
15. Őszi betakarítás és szőlőünnep (3 alk)
16. Batyki Idősek Napja (3 alk)
17. Szent Mihály Nap (2 alk)
18. Farsangi utcabál (1 alk)
19. Adventi gyertyagyújtás és Kézműves foglalkozás (1 alk)
20. Adventi kézművesség
21. Őszi kézművesség (1 alk)
22. Falukarácsony Mihályfa (2 alk)
23. Tavaszi Zsongás (1 alk)

24. Falumikulás (1 alk)
  25. Lurkó Gyereknapi (1 alk)
  26. Gyereknapi májusfa kitáncolás (1 alk)
  27. Idősek Karácsonya Sümegcsehi (1 alk)
  28. Operett délután (1 alk)
  29. Májusfaállítás – énekeljünk együtt (1 alk)
  30. Idősek Napja és Falukarácsony (1 alk)
  31. Nyárvaró est (1 alk)
  32. Adventi készülődés (1 alk)
  33. Búzaszentelő kórustalálkozó (1 alk)
  34. Családi nap (1 alk)
- o   Közösségi programok
1. Helytörténeti feltárás könyvtári program (1 alk)
  2. Helytörténeti feltárás, szellemi örökség feltárás könyvtári program (1 alk)
  3. Helytörténeti vándortábor fiataloknak (2 alk)
  4. Falukirándulás (1 alk)
  5. Szüreti Szilvásgombóc Fesztivál (3 alk)
  6. Színházlátogatás (1 alk)
  7. Közérdekű Tankatalógus (3 alk)
  8. Helyi kézműves tábor (2 alk)
  9. Óhídi értéktár kutatóközösség megalakulása (1 alk)
  10. Települési Kalendárium (3 alk)
  11. Téli esték előadássorozat (3 alk)
- o   Részvételi fórumok elindítása
1. Szomszédügyi Tanács (7 alk)
  2. Óhídi Kerekasztal (3 alk)
  3. Jövőtervező műhely Mihályfán (3 alk)
- o   Helyi nyilvánosság fórumának megvalósítása
1. Helyi információáramlást biztosítandó közösségi (Facebook) oldal létesítése.
  2. Új, közösségi programokat és helyi ügyeket bemutató honlap kialakítása
www.toponzalaban.hu.

A szakmai program részeként elkészített meghatározó dokumentumok (HEP, közművelődési rendelet, közbiztonsági koncepció) áttekintése és megújítása a projektzárásra megvalósult. Kialakításra kerültek a közösségi információs pontok az öt település könyvtárában. A bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok megvalósultak – összesen 2 alkalommal, a településeken működő óvodák bevonásával. A tanulmányút szervezése keretében a Vas Megyei Önkormányzat Kőszeghegyaljai identitás – megyei kohézió projektről szereztünk tapasztalatot.

IV. Eszközbeszerzések

A projekt lehetővé tette, hogy a településeken eszközbeszerzés is megvalósuljon. A pályázat során megvalósuló programok és tevékenységek megvalósításához, a folyamat sikerességéhez szükséges eszközök beszerzése megvalósult.

Beszerzett eszközök:

Türje Község Önkormányzata	laptop, hangfal, keverőpult, mikrofonsett
Óhíd Község Önkormányzata	rendezvénysátor
Sümegecsehi Község Önkormányzata	fényképezőgép
Mihályfa Község Önkormányzata	aggregátor

V. Nyilvánosság

A nyilvánosság biztosítása érdekében mind az öt konzorciumi település székhelyén kihelyezésre kerültek a projektábrák. Létrehoztuk a projekt honlapját, ahol minden szükséges dokumentum megtalálható. Feltöltésre kerültek a megvalósított programok plakátjai, meghívói, beszámoló, fényképdokumentációi. A projekt keretében elkészült tájékoztató anyagok ingyenes online elérhetőségének biztosítása a konzorcium vezető honlapján megtalálható. Facebook oldal került kialakításra a rendezvények népszerűsítése érdekében. A Községi információs pontokon is folyamatos tájékoztatás zajlott a településeken történt közösségfejlesztési tevékenységről.

VI. Képzések

1. A megvalósításban részt vevő 1 fő közösségfejlesztő 120 órás „Felkészülés a kulturális közösségfejlesztő mentori feladatokra” című képzést végezte el.
2. A településeken helyi közösséggel foglalkozó személyek, összesen 5 fő, településenként 1 fő, a Cselekvő közösségek által biztosított, A kulturális közösségfejlesztés gyakorlata című – blended 30 + 30 órás képzésen vettek részt.
3. A település vezetői, a közösségfejlesztésben érintett egyéb személyek a szakmai tapasztalatcseréken, ennek kertében a közösségfejlesztés és a helyi közigazgatás kapcsolata, egymásra gyakorolt hatása 6 órás képzésen vettek részt, összesen 10 fő, településenként 2-2 fő.

VII. Összefoglalás, tapasztalatok

Az első egyeztetések a projekttel kapcsolatban 2017.07. hónapban kezdődtek el, a projekt végleges zárása 2023.04.27.-ével történt. A közel 6 év során rengeteget változott a projekt, a kapcsolattartók, a közreműködők, a megvalósítók és döntéshozók személye is. A 2019-2020-as évben a koronavírus járvány okozott soha nem tapasztalt kihívásokat, a járványt követően is tapasztalható bezártság nehezítette a megvalósítást.

Mindezek ellenére azonban elmondható hogy igény mutatkozik a településeken az új ötletekre, ezek odafigyeléssel, szakértelemmel megvalósíthatóak, továbbvihetőek és fenntarthatóak, hagyománnyá válhatnak.

A projekt előkészítése során megfogalmazott céljaink:

- az itt élők helyi identitástudatának erősítése
- a lakosok közösségi kezdeményező és közösségi cselekvőképességének fejlesztése
- közösségi szerepvállalás hangsúlyozása

A megvalósítás során minden korosztályt megszólítottunk, minden korosztály számára kínáltunk programot.

A megvalósult rendezvények a jövőben nagy mértékben segítik a települések közösségfejlesztési tevékenységét, jó alapot biztosítanak, megmutatják mi az, ami megmozgatja a település lakóit korosztálytól függetlenül.